Published and distributed under permit (No. 751), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXX. | Число 156. | Джерзи Сити, Н. Дж., субота, 8. липня, 1922. | VOL. XXX. | No. 156. | Jersey City, N. J., Saturday, July 8, 1922. | THREE CENTS

В ПІДЗЕМНІЙ ЗЕЛІЗНИЦІ В НЮ ЙОРКУ ҐАЗИ МАЛО НЕ ЗАДУСИЛИ 300 ПАСАЖИРІВ

НЮ ЙОРК, Н. Й., 6. червня. — Нині передполуднем сталась тут катастрофа в підземній зелізниці.

О годині 11.17 дополудня в підземній зелізниці (собвею), що їхала Лексінгтон евеню біля 59-ої улиці на північ, нараз занялась скринка з електричними тродами та замками і згасли світла у возах.

Се налякало публику, що їхала в сих 10 возах, і вона в переляку кидалась то до виходу то до гашення огню. Одиниці метнулись до прикріплених гасників у бляшаних пушках і стали обливати течню огонь. Горючі фарби, гуми і ся тїч спричинили витвір газів і димів, які дусили 300 подорожних в сих 10 возах 100 стіп під землею. Се тільки побільшило паніку серед придавлених газом пасажирів.

На заклики тривоги наспіли на ратунок огневі сторожі і шпитальні поготівлі. Всіх закурених винесено на світло дня і свіжий воздух. Більша часть ще вспіла сама вернутись домів, але 90 осіб було зовсім ослаблених ізза газової і димної задухи і їх відвезено для підратунку до шпиталю.

Міська влада зачала доходження над умовами підземних зелізниць в Ню Йорку, з наміром, поробити заходи, аби на будуче оминути всякі можливі подібні катастрофи.

Досі ніхто з поражених не помер.

КАЖУТЬ, ЩО НЮЙОРСЬКИЙ ПОСАДНИК ДІСТАНЕ ПАЛАТУ НА МЕШКАННЄ

НЮ ЙОРК, Н. Й., 6. липня. — На резиденційній улиці Ню Йорку — Риверсайд Драйв, куплено 4-поверхову палату біля 89-ої улиці за ціну $1,250,000, як кажуть на резиденцію мейора міста Ню Йорку.

Сю палату мав купити один нюйорський магнат, щоб подарувати її місту на мешкане посадника.

Теперішній посадник Джан Ф. Гайлен мешкає у свому домі в Брукліні, але як вістка про дар резиденції для мейора покажеться правдивою, так він небаром туди перенесеться.

СЕНАТОР БОРА ПРОТИ ПЕРЕТЯЖУВАННЯ ПОДАТКОВЦІВ НОВИМИ ТЯГАРАМИ

ВАШИНГТОН, Д. К., 6. липня. — Нині говорив в сенаті сенатор Вилїем Е. Бора з Айдаго проти обтяжування мешканців Злучених Держав новими податковими тягарами.

Він головно говорив проти бонуса для ветеранів американської армії зі світової війни і проти підмог для нової американської торговельної фльоти.

Сенатор Бора заявив, що треба буде 250 літ оподатковувати нарід Злучених Держав, щоби сплатити сї тягарі, які тепер Конґрес хоче наложити на податників.

Він остерігав республиканську більшість сенату, яка буде одвічальна за постанову про нове оподаткованнє і його наслідки.

ЗАХОДИ ДЛЯ ПОКІНЧЕННЯ ЗЕЛІЗНИЧОГО СТРАЙКУ

ШИКАГО, Ілл., 6. липня. — Голова страйкуючих юнїйних зелізничих шапменів, Б. М. Джуелл повідомив голову Зелізничої Робітничої Ради Злучених Держав, Бена В. Гупера, що він готовий і сейчас приступити до переговорів задля покінчення страйку 400,000 робітників в зелізничих робітнях.

Він вижидає запрошення Гупера, а коли його одержить, переговори зараз зачнуться.

ТВЕРДО ПОСТИТЬ

СЛЕЙД, Кентокі, 6. липня. — Вилїем Райс з Нади постить вже 53 днї. Весь той час він нїчого не їсть, і вже дуже ослаб, але ще ходить.

Він каже, що мав привид, з якого вичитав, що мусить так постити для спасення душі.

Кентоківці вельми зацікавились тим постом.

СУДДЯ УВІЛЬНИВ ОБЖАЛУВАНОГО, ЩО ПОФАЛШУВАВ ЧЕК

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС, Кал., 6. липня. — Недавно увязнено тут, закуто, і відставлено в кайданах до вязниці 19-літнього молодого вдівця, Вилїема Стриклера, за пофалшоване чека, який він дістав яко заплату за працю.

Він дістав чек на 4 доляри, а дописав зеро і виміняв його яко 40-доляровий чек. Роботодавець велів його увязнити і віддати судови.

В суді вязень і свідки заявили, що він був у великій біді, як його жінка лежала смертельно хора. Він, хотячи ратувати житте хорої жінки, роздобув гроша, дописуючи зеро на чеку, що його дістав яко платню за роботу. Жінки вже не виратував. Вона померла і він її поховав.

Свідки казали, що він держав 4-літню дитину на руках, коли його увязнено і закуто в кайдани.

Суддя увільнив обжалуваного Стриклера від вини і кари.

ІНДІЯНИ ЇДУТЬ АВТОМОБІЛЯМИ НА ІНДІЯНСЬКІ ТАНЦІ

ГОМИТІ, Окла., 6. липня. — Тут відбувається зїзд Індіян, на якому вони пописуються своїми племінними танцями і по давньому звичаю обмінюються дарунками.

Тутешні Індіяни, з роду Осадж, се індіянські аристократи. Вони приїздять на танці в дорогих автомобілях, якими повозять шофери.

Члени роду Осадж одержують від американського правительства річно по $5,000, з приходу із копалень нафти і газу на полях Осадж.

Члени інших індіянських родів, як Понкас, Отовс і Поніс, котрі щойно зачинають богатіти з нафти, приїздять на забаву на конях.

ҐУБЕРНАТОР УВІЛЬНИТЬ ВСІХ ВОЄННИХ ВЯЗНІВ

Ґубернатор Блейн з Віскансін оповістив, що він увільнить незабаром всіх тих вязнів, що є у стейтових арештах, які зможуть докарати, що їх злочин мав щось спільного з воєнними обставинами.

„Жадні партійні або політичні обставини не відведуть мене від мого наміру казав ґубернатор. — В арештах находиться, приміром, велике число бувших жовнірів. Сьому винувате правительство, яке не додержало обітниць; винувата глупота державних урядників, які повинні були добачити теперішні обставини, і винувата самолюбність тих, що шукають для себе користи у правительства.

„У державній касі є досить грошей платити за воєнні контракти, досить грошей платити за перекупства, досить грошей платити ріжним патріотам, а нема жадних грошей для жовнірів. Я буду вдоволений, коли тих людей витягну з арешту і пішлю до школи". Після конституції ґубернатор має право улаcкавити кождого вязня в свойому стейті.

КАЖЕ, ЩО БРАКУЄ РОБІТНИКІВ

Шікаґовський федеральний резервовий банк у свойому звіті вказує, що у многих галузях промислу відчувається брак робітника. Звіт говорить:

„Хоч такий брак не є незвичайний серед нормальних відносин в літному сезоні, то всеж таки такого стану ніхто не сподївався так нагло по довгому часі безробіття. Будівляні роботи і автомобілевий промисл беруть верх у промисловім відживленню і є в найбільшій части відвічальні за теперішні вдносини.

„У стальових околицях фабрики конкурують мж собою за звичайного робітника і найшли потрібним пошукувати його. Годі знайти відповідної скількости робучих сил для місових робіт і деревляних тартаків, щоби вдоволити вимого промислу".

УЖАЛЕННЄ ПЧОЛИ СПРИЧИНИЛО СМЕРТЬ

У Флендро, Савт Дакота, помер 45-лїтний В. МекМіллен, фармер, від ужалення пчоли. Звичайна пчола вжалила його впульс і він помер за кілька мінут.

НАГОРОДА ДЛЯ ГЕРОЙСЬКИХ МАЙНЕРІВ.

Конґрес ухвалив 1.000 долярів на нагороди для тих майнерів, що окажуть найбільше геройство в часі нещасливих випадків або катастрофи в майнах. Розділом нагород займається Майнерське Бюро.

ВИНАЙШЛИ ВЕЛИКУ ҐОРАЛЬНЮ

Нюйорські детективи відкрили велику ґоральню, що містилась в пивниці мешкального дому під ч. 105 Іст 96 ул. в Ню Йорку. Властителем ґоральні був знаор Перла, якого арештовано. Сконфісковано також 148 ґальонів самогонки і 600 ґальонів квашенини, готової вже до вироблу. В пивниці були уставлені дві 50-ґальонові машини, які виробляли самогонку вже через два роки.

Детективи, які викрили сю ґоральню, перебрали за інспекторів ґазової компанії. Пивниця, кажуть, була поділена на чотири кімнати. В найбільшій кімнаті були машини; в другій найдено 12 барилок квашенини по 50 ґальонів кожда. Прочі дві кімнати були призначені на фільтрованнє і фляшковане самогонки. Усі фляшки були закорковані і опечатані так, що виглядали якби се була дійсна горівка, З пивниці протягнено велику руру через усі поверхи аж на дах, а вонь мала куди виходити. Властитель ґоральні є рівночасно властителем дому.

В НЕВАДІ ЗАВЕДЕНО НОВИЙ СПОСІБ КАРИ СМЕРТИ.

Сойм стейту Невада ще минувшого року ухвалив закон про нову кару смерти, яка полягає на удушенню ґазом. Тепер найвисший стейтовий суд признав, що закон є конституційним. Перші, будуть страчена два Хінчики, яких вже рік тому засуджено на куру смерти за убийство.

ВЯЖУТЬ ЗАМАХ НА РАТЕНАВА З АНТИСЕМІТСЬКИМ РУХОМ.

Редактор німецької газети „Берлїнер Таґеблат" пише, що замах проти німецького міністра заграничних справ зєстіть в звязку не лише з протиреспубликаньским рухом, але й з анти-семітізмом. Неторична аристократична організація „Конзул" мала поклсти собі за ціль не лишень вибити всіх противників монархії, але й всіх визначних Жидів.

ВИЛОВЛЕНО СПРАВНИКІВ ҐРАБУНКУ ПОЧТИ В НЮ ЙОРКУ.

Минувшого року, в жовтни, на почтовий віз в Ню Йорку напало трьох мущин і забрали готівки і вартісних паперів на суму $2,000.000. Федеральні, стейтові і міські детективи пустили в рух свою машину в погоні за справниками рабунку. І остаточно вдалося їм зловити минувшої неділі двох а за третим ще шукають.

Арештованими є Чарлз Ґайнс і Едвард Брайс. В мешканню Брайса найдено вартісних паперів на суму 100.000 долярів які пропали в часґраданого рабунку. Рівночасно детективи віднайшли других 400.000 долярів що були закопані в землї під одним деревом недалеко Сілвер Лейк, на Лонґ Айленд.

Ґайнс говорить мовами: німецькою, еспанською, францускою і англійською, і представляв себе за брокера. Він і Брайс, який всюди представляв себе за ґрафа, їздили по цілих Злучених Державах, вимінюючи вартісні папери. Се і викрило детективам слід за ними.

В мешканнях арештованих найдено богаті домашні обстанови, а щодо убрань, то кождий з них мав їх по 20 штук. Оба мають вже кримінальні рекорди і про обох знає поліція лондонська, берлїнська і парижська.

Викрити сих справників вдалося Джорджови Меккартому, з Бофало, детективови Америкен Рейлвей Експрес. Він попав на їх слїд після того, як вони вимінювали вартісні папери в банках на заході. В кождім банку Меккартому говорено, що ті папери вимінювало двох дуже добре одітих мущин. Він попав на їх слїд, запізнав ся з ними і пристав до їх шайки. Пив, бавився з ними, удавсебе також за спритного злодія, бо укладав добрі мляни нових рабунків і представляв їм до принятя. Вони повірили йому і почали дещо зраджувати.

Три тижні тому вони приїхали до Ню Йорку і замешкали під ч. 12 Ґремерси Парк, де Меккарти і поарештував їх.

ІТАЛІЙСЬКА ОПЕРА В НЮ ЙОРКУ

В Римі покінчено переговори між представниками італійської кольонії в Ню Йорку і правительством в справі оснований в Ню Йорку італійського театру, де всьо відбуваться в італійській мові. Актори мають бути спроваджені з Італії і правительство Італії має дати театрови субвенцію. Ініціятори кажуть, що такого театру потребує духове житте італійської кольонії в Ню Йорку і околиці, яку начисляють на 600.000 душ.

ПРИЗНАННЄ „КУРЄРА СТАНІСЛАВОВСЬКОГО"

З приводу обходу в день Зелених Свят, яким Українці Станиславова вшанували память поляглих, накидується станиславівський „Кур'єр" на еп. Хомишина за те, що він взяв участь в процесії, обстоюючи, що це не була процесія лиш „політичний молебен". Далі пише про сам похід на цвинтар м. и. так: „Признати треба, що техніка й заарганжовання демонстраційного походу з-перкви випало знамените. ...Зїзд селян до Станиславова випав величьо".

БОЛЬШЕВИКИ НА КОНФЕРЕНЦІЇ В ҐАЗІ СТРАТИЛИ ВЖЕ НАДІЮ НА МІЛІЯРДОВУ ПОЗИЧКУ

ҐАҐА, столиця Голяндії, 6. липня. — Московська большевицька делеґація вже зрозуміла, що її домагання міліярдових позичок европейських великих держав для большевицького „уряду" є нічим іншим, тільки нездійснимою мрією.

Большевики бачать, що х предложення в справі великанської позички як в Ґенуї так і тут принято яко жарт, або забавку у великі числа.

Щойно тепер вони зачинають розуміти холодну дійсність, де нема місця ні мрії ані на позички для Ленінової компанії.

Аліянтські експерти заявили большевикам, що беседа може бути тільки над тим, чи вони признають заграничні довги і приватну власність чужинецьких горожан в Росії, а аліянти в заміну за се не можуть їм більш нічого обіцяти кромі відновлення бизнесу з Росією.

З Москви приїхав сюди нині большевицький комісар заграничної торговлі Леонід Крассін, котрий, як кажуть, привіз нові пляни і нові концеції для заграничних капіталістів.

Завтра Крассін буде разом з другими большевицькими делеґатами на засіданнях комісій експертів.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ КОМІСАРИ ПРОДАЮТЬ В ҐАЗІ ЦЕРКОВНІ ДІЯМАНТИ

ҐАҐА, столиця Голяндії, 6. липня. — Большевицькі делеґати, користаючи з привилеїв гостинности, привезли між „документами" великі маси діямантів, забраних з церков в Росії, які хотять продати в Голяндії.

ІРЛЯНДСЬКІ ВІЙСКА ПОБИЛИ РЕСПУБЛИКАНСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ

ЛОНДОН, 5. липня. — Нині вечером здобули ірляндські державні війска останню твердиню республиканських повстанців в Даблині в готелі на О'Уоннел Стріт. Невелику залогу під проводом Карла Бруги взяли в полон.

Тепер панує в Даблині спокій. Одначе побоюються, що повстанці повторять подібні бучі в провінціональних містах, і длятого ірляндське правительство готовить висилку війска на провінцію, у міста, де нарушено би спокій.

КОЛЛИНС ВИДАЄ ЗАЗИВ ЗА НОВОБРАНЦЯМИ

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 6. червня. — Майкел Коллинс, голова ірляндського правительства, видав зазив до молодих Ірляндців, аби вступали до армії, щоби здавити бунтівничі повстання в Ірляндії.

ДЕ ВАЛЕРА ПРОТИ ІРЛЯНДСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА

ЛОНДОН, 6. червня. — Провідник ірляндських республиканських повстанців, Імон де Валера, вислав апель до американського народу, в якому пише, що ірляндські республиканці були помирилися з правительством Ірляндської Вільної Держави, але британське правительство розбило сю згоду і викликало теперішню кроваву громадянську війну в Ірляндії.

Вкінці каже, що Ірляндія не згодиться на англійського короля, але хоче своєї республики.

В ДАБЛИНІ ВЖЕ СПРИЧИНЕНО ШКОДИ НА $15,000,000

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 6. липня. — Остання війна державних війск з повстанцями Де Валери спричинила шкоди в Даблині на $15,000,000.

НОВІ БОЛЬШЕВИЦЬКІ ЗАСУДИ НА СМЕРТЬ ЗА „СУПРОТИВЛЕНЄ КОМІСАРАМ"

МОСКВА, столиця Московщини, 6. липня. — Петроградський революційний трибунал засудив 11 осіб на смерть. Між засудженими є петроградський митрополит Веніямин, архиепископ Сергій та другі церковні достойники.

Кромі того 53 особи засуджено на вязницю.

Всі ті засуди видано за спротив грабіжі церков большевицькими комісарами.

ҐАЗЕТА ПІЛСУДСЬКОГО ПРО ПРИКРЕ ПОЛІТИЧНЕ СТАНОВИЩЕ ПОЛЬЩІ

ЛЬВІВ, 14. червня. — Варшавська газета „Курєр порани", яка є органом Пілсудського і звичайно добре поінформована про закордонну політику Польщі, пише в ч. з 10. червня с. р.: „Становище наших закордонних інтересів, яке вчасі генуенської конференції немов прояснювалось, набрало в останних моментах вельми тривожний характер. Відповіди Франції й Англії на ноту Скірмунта в справі признання наших східних границь були вельми некорисні, а на зїзді Товариства Приятелів Ліґи Народів у Празі представники Франції і Бельгії, які засідають в самій Лізі, порушили східно-галицьку справу в спосіб прямо недопускаємий для польського становища".

ПОМЕР ОРЕСТ ЛЕВИЦЬКИЙ.

БЕРЛИН, 20. червня. (Вл. кор.). — З Києва надійшла сумна звістка про нову велику втрату, яку понесла українська наука. Помер Орест Іванович Левицький, видатний український учений та історіограф, великий знавець української старовини, діяльний керманич київської Академії Наук і заслужений український громадський діяч.

Покійний був вже немолодою людиною, але належав до людей старого віку, повних сил та енерґії. При нормальних обставинах він міг би довго жити й збогачувати українську науку своїми цінними працями. Та відомо, як живеться українським ученим під большевицькою владою. Навіть кремезна будова Ореста Левицького не витримала хронічного голоду й холоду, й цей старий дуб покоїться нині там, де вже покоїться стільки жертв сучасного українського лихоліття. — Р—ні.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ВІДНОВІМ НАРОДНИЙ ФОНД НА ПОМІЧ УКРАЇНІ!

Послідна Конвенція У. Н. Союза поладнала чимало ріжних справ у добро орґанізації. Але разом із тим учинила одну дуже велику похибку, через котру заперла дорогу У. Н. Союзови ід народній роботі. Ця похибка є у тім, що знесено податок на „народний фонд".

Коли як коли, а тепер, де український нарід бореться о саме життя, народний податок в наших запомогових орґанізаціях являється прямо конечностию.

Податок кількох центів на місяць не зруйнує нікого, а із тих дрібних лепт твориться разом поважна сума, яка може принесли величезну поміч у визвольній роботі. В У. Н. Союзі гуртуються самі свідомі Українці. Вони повинні направити той блуд, який паралізує усяку народну роботу в нашій орґанізації.

От, під тепер, рознісся клич, щоби подати поміч голодним на Великій Україні. У. Н. Союз повинен би дати тисячі долярів на сю ціль. Нема нічого важніщого і пильніщого, як поратувати своїх людий від голодної смерти. А між тим У. Н. Союз не має у своїй касі ані цента, щоби можна ужити на це діло.

Послідна конвенція звязала руки і ноги нашій орґанізації, наче хотіла би сказати, що У. Н. С. не має брати ніякої участи в народній роботі.

Та це певне не є волею загалу членів. Така ощадність є самовбийством народного духа в У. Н. Союзі.

Брак „народного фонду" це млин на руку нашим ворогам. З одної сторони вони можуть вказати, що у нас нема ніякої любови для батьківщини, коли жалуемо навіть маленької жертви кількох центів, а з другої наша орґанізація не має змоги підперти хотьби яке жизненне діло.

•

Наші вороги забралися до плянового винищування всякого прояву українського життя. Знеможений нарід у краю пробує боронитися — та вже і сил не стає. Нашим обовязком є учинити всьо, щоби подати їм поміч. А от найстарша і найповажніща народна інституція не має на це ні цента, щоби сповнити народний обовязок!

Дехто скаже, що вистарчить поклик у „Свободі", — що люди зложуть на зборах, на вічах. Правда — зберуть, зложать, але не всі. Чоловікови ніяково давати нікля, а не кождий має змогу на більшу жертву. Проте не оден остане дома, не піде і не дасть нічого, бо тіснота... Але ніяк не пожалує нікля на „народний фонд" при У. Н. Союзі. І буде мати вдоволенне, що і він причинився своєю лептою для визвольного діла.

Із наших ніклів рік-річно збереться тисячі долярів. А ті тисячі як раз тепер придалибися найбільше!

Не могучи дати иншу поміч, ми можемо спомочи грішми в боротьбі за волю. Мусимо помагати аж до того часу, коли Україна добуде своє повне право.

Традиція і честь У. Н. Союза вимагає, щоби ми не стояли осторонь. Колиби Головний Уряд піддав це внесенне під голосованне членів, нема сумніву, що воно перейшлоби майже всіми голосами або і одноголосно.

Цей апіль писаний так до загалу членів У. Н. Союза як і до його урядників. Як раз тепер має відбутися піврічне засіданне Головного Уряду. Булоби добре, якби сам уряд взяв ініціятиву у свої руки і віднісся із справою „народного фонду" до всіх відділів.

Наша славна орґанізація має святий обовязок піддержати усі течії у народному рухові, а до цього мусить мати окремий народний фонд.

Голодні, каліки, сироти, убога шкільна молодіж, а так само борба за визвіл України — усі ждуть на створенне помочі для них. Найстарша і найсильніща українська орґанізація в Америці не сміє завести надій свого народу.

Старий член У. Н. Союза.

ТРИ РОКИ В ПОЛЬСЬКІЙ НЕВОЛИ.

В треті роковини рішення Найвисшої Ради Мирової Конференції з 25. червня, 1922.

(Від власного кореспондента).

Сьогодня минає три роки, як Найвисша Рада Мирової Конференції в Парижі видала рішенне, яким віддала українську Галичину під окупацію Польщі.

Історія сього рішення така:

Вже в січні 1919 Найвисша Рада Мирової Конференції виступила як посередник у війні між Польщею й Західно-Українською Народньою Республикою і прислала до Львова комісію під проводом французького ґенерала Бертелемі для ведення переговорів між обома державами.

Сі переговори велися в днях 25—28. лютого 1919 у Львові.

Комісія Бертелемі предложила обом сторонам проєкт перемиря, який очевидно був уложений в порозумінню з польським правительством ще перед початком переговорів. Проєкт установляв тимчасову ґраницю між Польщею й Західно-Українською Народньою Республикою так, що Львів і Дрогобич з нафтовим районом мала держати Польща.

Польща проєкт приняла, застерігаючися, що при кінцевім установленню границь буде домагатися признання цілої української Галичини для Польщі.

Західно-Українська Народня Республика проєкт відкинула.

Дальшим актом посередництва Найвисшої Ради була телеґрама Найвисшої Ради з 19. марта 1919, вислана до командантів української й польської армій.

Ся телеґрама, яку підписали Вилсон, Лойд Джордж, Клємансо й Орлянда, повідомляла, що Найвисша Рада на засіданню 19. марта рішила запросити обі сторони заключити негайно завішенне оружя на основі лінії фронту.

Се рішеснє приняла Найвисша Рада на основі відомостий, що Львів кождої хвилі може дістатися в українські руки. Отже Найвисша Рада поспішила завізвати обі сторони заключити завішенне оружя, щоб таким чином урятувати Львів для Поляків.

В телеґрамі Найвисшої Ради говорилося далі, що вона буде посередничити між обома сторонами в Парижі в цили заключення перемиря.

Діставши телеґраму Найвисшої Ради, українська команда предложила польській заключити завішенне оружя на основі лінії фронту. Одначе польська сторона найперше зволікала з означеннєм дня і місця переговорів, а потім на переговорах у Хирові 27. марта 1919 українське предложенне відкинула.

Се становище польської сторони треба пояснити тим, що тимчасом положенне під Львовом змінилося в користь Поляків і Польща вже не потребувала перемиря, тільки дальшої війни, сподіючися завоювати цілу Галичину.

Тимчасом Найвисша Рада утворила в Парижі окрему „Міжсоюзну комісію для заключення перемиря між Польщею й Україною" під проводом бурського ґенерала Боти, члена анґлійської мирової делеґації.

Ся комісія мала перевести переговори з українською й польською делеґацією і предложити проєкт перемиря.

З українською делеґацією Комісія перевела переговори на засіданнях 30. цвітня, 8. мая, 12. мая і 13. мая 1919.

На засіданню 12. мая Комісія предложила українській делеґації проєкт перемиря.

Сей проєкт ріжнився від проєкту комісії тим, що на основі граничної лінії Дрогобич з нафтовим районом мав остати по українськім боці.

На засіданню 13. мая українська делеґація заявила, що проєкт перемиря приймає, після чого голова Комісії Бота висловив їй подяку за її згідливе становище.

Одначе до підписання перемиря не прийшло, бо **польська делеґація проєкт перемиря відкинула.**

Після сього справа з Комісії перейшла на рішенне Найвисшої Ради.

Найвисша Рада запросила українську делеґацію на засіданне 21. мая, щоб одержати від неї відомости про Галичину.

Другог дня, 22. мая, приняв українську делеґацію президент Мирової Конференції, французький президент мінистрів Клемансо.

Тимчасом у Галичині йшла польська офензива проти української армії. Начальник польської держави і шеф польської армії Пілсудський, одержавши запитанне Найвисшої Ради, чому Польща почала офензиву, відповів, що се Українці почали офензиву, а Польща тільки обороняється.

Підчас переговорів у Львові й Парижи Українці чули від імени Найвисшої Ради Мирової Конференції заяви, що Найвисша Рада не буде числитися з „довершеними фактами", а потягне до відповідальности ту сторону, яка не послухає Найвисшої Ради і не заключить перемиря.

На основі сих заяв можна було сподіватися, що Найвисша Рада потягне до відповідальности Польщу, прикаже їй уступитися з української території і примусить її заключити перемирє.

Одначе сталося инакше. Найвисша Рада зволікала з рішеннєм, аж доки Польща не заняла майже всеї Галичини, а тоді рішеннєм з 25. червня 1919 признала „довершений факт" й уповажнила Польщу заняти Галичину.

Рішенне Найвисшої Ради з 25. червня 1919 звучить:

„Найвисша Рада Мирової Конференції постановляє:

1. Що польське правительство уповажняється окупувати своїми військовими силами Східну Галичину аж по ріку Збруч.

2. Польському правительству дається уповажненне ужити всі свої військові сили включно з армією Галлєра в цили переведення сеї окупації.

3. Що польське правительство буде уповажнене завести цивільну адміністрацію в Східній Галичині, як заключить з головними союзними і принятими до союза державами умову, яка мусить запоручити по змозі автономію сеї території, як також політичну, релігійну й особисту свободу населення.

4. Що та умова буде в останній інстанції опиратися на праві самовизначення населення Східної Галичини що-до його державної приналежности; час сього вирішення буде означений головними союзними і принятими до союза державами або тим органом, який вони до сього уповажнять.

5. Що проєкт тої умови має бути предложений польській комісії, але він буде підданий ревізії редакційного комітету.

6. Що польське правительство має бути повідомлене про висше наведені постанови і про уповажненне до негайного ділання відповідно точкам 1) і 2).

7. Що військові представництва головних союзних і принятих до союза держав у Польщі мають бути повідомлені про висше подані точки рішення."

Так звучить рішенне, яким Найвисша Рада Мирової Конференції віддала українську Галичину в неволю найтяжшому ворогови українського народу, Польщі.

* * *

Перейдім до дальших рішень Найвисшої Ради в справі Галичини.

Дня 10. вересня 1919 в Сен-Жермен під Парижем підписано договір між державами антанти й Австрії. В сім договорі містяться постанови про ті землі, які належали до Австро-Угорщини. Про українську Галичину нема в договорі ніякої постанови.

За те в артикулі 91-ім є **загальна постанова,** що Австрія зрікається в **користь держав антанти** всіх прав і титулів до земель, які належали до австро-угорської монархії, знаходяться поза означеними в договорі границями Австрії і не є тепер предметом ніякого иншого иприділення.

Сим 91-им артикулом сен-жерменського договору Австрія зреклася в користь держав антанти своїх прав також що-до **Галичини,** яка власне належить до земель, до яких відноситься 91-ий артикул договору.

Таким чином на основі 91-го артикулу сен-жерменського договору суверенні права що-до Галичини перейшли до держав антанти, що ствердила також Рада Ліґи Націй (про се низше).

* * *

Дня 20. падолиста 1919 Найвисша Рада приняла **„проєкт договору між союзними і принятими до союза державами й Польщею в справі Східної Галичини",** або — як його коротко називають — проєкт статута для Східної Галичини.

В рішенню з 25. червня 1919 було сказано, що „польське правительство буде уповажнене завести цивільну адміністрацію в Східній Галичині, як заключить з головними союзними і принятими до союза державами умову"...

Отже на засіданню 20. падолиста 1919 Найвисша Рада приняла власне проєкт такої умови.

Про сей проєкт статута для Галичини скажу коротко: Він відступав у користь Польщі від принціпів, проголошених у 3-ій і 4-ій точці рішення Найвисшої Ради з 25. червня 1919. А саме віддав Східну Галичину під управу Польщі аж на 25 літ, при дуже обмеженій автономії, а після 25 літ не само населенне Східної Галичини мало рішити про свою долю, тільки Ліґа Націй мала тоді рішити, що має статися далі зі Східною Галичиною. При сім проєкт відступав від етноґрафічного принціпу й означав границю між Східною Галичиною й Польщею так, що часть української землі на правім березі Сяну, разом зі старим українським містом Перемишлем, мала бути прилучена до Польщі.

Мимо таких корисних умов польське правительство **відмовилося** приняти сей проєкт, домагаючися повного прилучення Східної Галичини до Польщі.

Розуміється, що проєкт статута для Східної Галичини зустрівся з як найрішучійшим протестом правительства Західно-Української Народньої Республики.

На засіданню 22. грудня 1919 Найвисша Рада рішила справу договору з Польщею що-до Східної Галичини **відложити.** Таким чином проєкт статута для Східної Галичини впав.

* * *

На засіданню 8. грудня 1919 Найвисша Рада рішила означити **східну границю** Польщі. Право означити східну границю Польщі держави антанти застерегли собі в 87-ім артикулі версайського договору. Сю границю називають звичайно **лінією Керзона,** від того, що перший раз оголошена вона в телеґрамі анґлійського міністра закордонних справ Керзона висланій 11. липня 1920 зі Спа до совітського правительства Московщини. Що-до границі між Польщею й українською Галичиною лінія Керзона була подана в проєкті статута для Галичини.

На тім самім засіданню 8-го грудня 1919 Найвисша Рада рішила прилучити до Польщі ту часть бувшого австрійського краю Галичини, яка лежить на захід від лінії Керзона, себто т. зв. західну або польську часть коронного краю Галичини.

На сім засіданню Найвисша Рада перевела **поділ** бувшого австрійського коронного краю Галичини: польську часть (Західну Галичину) прилучила до Польщі, українську часть (Східну Галичину) оставила під суверенністю держав антанти як окрему державну територію.

* * *

Дальшим міжнародним актом, в якім держави антанти говорять про Східну Галичину є договір між головними державами антанти й Польщею, заключений 10. липня 1920 в Спа. Тоді Польща просила в держав антанти помочи проти Совітської Московщини й Радянської України. Зґаданий договір в Спа містить умови, під якими держави антанти годилися помогти Польщі. Друга й третя точка сього договору звучить:

(Польща обовязується):

„2. Вислати повновласників на конференцію, яка в можливо найблизшім часі має відбутися в Лондоні і в якій братимуть участь делеґати Польщі, Совітської Росії, Фінляндії, Литви й Латвії під протекторатом Мировоїо Конференції яка буде змагати до справедливого мира між Польщею й її европейськими сусідами. **Представники Східної Галичини будуть також допущені в Лондоні до представлення їх справи на конференції;**

3. Приняти рішення Найвисшої Ради в справі литовського союза, **будучности** Східної Галичини, тешинського питання та договору, який має бути заключений між Данціґом і Польщею".

* * *

Дня 20. серпня 1920 заключено в Севр під Парижем договір між державами антанти і т. зв. сукцесійними державами Австро-Угорщини, себто між державами, які взяли в спадку територію Австро-Угорщини, а саме: Чехо Словаччиною, Югославією, Румунією й Польщею. В сім договорі говориться про **Східну Галичину як про окрему державну територію** і означується границі між Чехо-Словаччиною, Польщею, Румунією і Східною Галичиною.

* * *

В кінці на сьогорічній конференції в Ґенуї держави, які скликали конференцію, поставили були на вирішенне також справу Східної Галичини. З огляду на те, що до вирішення границь на сході Европи не прийшло, знято також справу Східної Галичини з нарад.

* * *

Справою Східної Галичини займалася також Ліґа Націй.

А саме Рада Ліґи Націй на засіданню 23. лютого 1921 в Парижі приняла в справі Східної Галичини отсе рішенне:

„1. Постанови мирового договору про права національних менщостий у Польщі не можуть бути примінені супроти Галичини, бо **вона лежить поза границями Польщі.**

„2. Постанови про виконуванне мандатів і контролю Ліґи Націй над мандатарем не можуть бути примінені до Галичини, **бо Польщу не наділено мандатом завести адміністрацію тої країни.**

„3. Не можна також прикладати до сього випадку приписів гаґської конвенції, бо в часі, коли була заключена та конвенція, Польща не істнувала як держава.

„4. **Польща являється тільки фактичним мілітарним окупантом Галичини, якої сувереном є держави антанти** (арт. 91 договору в Сен-Жермен),

„Тому Рада Ліґи Націй рішає предложені їй домагання що-до правного становища Галичини і відносин в тім краю відступити Раді Амбасадорів."

Загальні Збори Ліґи Націй в вересні 1921 в Женеві знов радили над справою Галичини і на засіданню 27. вересня 1921 ухвалили отсю резолюцію:

„Збори Ліґи Націй висловляють бажанне, щоб Рада Ліґи звернула увагу головних союзних і принятих до союза держав на корисність управильнення в близькім часі правного положення Східної Галичини".

* * *

Справою української Галичини занялася також Міжнародна Унія Товариств Ліґи Націй і на своїм шестім зїзді в Празі в червні 1922 ухвалила резолюції, в яких стверджується, що Східна Галичина є окремий край і висловлюється бажання, щоб її правне положеннє було як найшвидше управильнене.

Про сю справу тільки згадую, бо недавно писав про неї докладно.

* * *

В треті роковини віддання української Галичини в неволю Польщі я пригадав Вам отсе всі міжнародні акти, які Мирова Конференція й Ліґа Націй видали в справі нашого рідного краю. Всі ті акти ясно говорять, що **справедливість і право за нами,** що українська Галичина є окрема держава, яка знаходиться тільки під воєнною окупацією Польщі.

Одначе рівночасно бачимо, що держави антанти, які віддали наш рідний край в польську неволю, які приписують собі право рішати про долю нашого рідного краю і які за сі три роки стільки разів уже заявляли, що наш рідний край не належить до Польщі та що його доля повинна бути вирішена, — що ті держави антанти **не можуть доси здобутися на діло,** яким визволили би наш рідний край з польської неволі.

В польську неволю його завдали, але визволити з польської неволі — не визволяють.

Польська неволя давить нас за горло, точить з нас кров, готує нам могилу, а держави антанти вже три роки дивляться на се спокійно і годують нас тільки обіцянками.

Скільки ще років держави антанти думають держати українську Галичину в польській неволі, не знаємо і не можемо знати.

Знаємо тільки, що всі їх дотеперішні заяви показалися пустими словами, за якими не пішло діло визволення нашого рідного краю з польської неволі.

Се мусимо взяти на увагу, укладаючи плян нашої дальшої боротьби за визволенне.

Докладно про се — в другій статті.

Прага, 25. червня, 1922.

Др. Михайло Лозинський.

СОНЕТ.

Ліси дрімучі, тихі, сумовиті,
Ставок з водою ясною, як скло,
Хати курні, соломою покриті, —
Це рідний край іріднеє село.

Збіжа кругом. Синіє блават в житі,
А панський лан, як море те одно.
Голодний хлоп, в старій подертій свиті—
Це рідний край і ріднеє село.

А там і церква. Хрест на ній підтятий
До неба зняв лискучі рамена.
Докола церкви у неділю й свято
Гурток людий, немов сімя одна
Сердечно Богу дякує за всьо,—
Це рідний край і ріднеє село!

Богдан Лепкий.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ І ФОТОҐРАФІЙ ЧЛЕНІВ ВІДДІЛІВ ДО КАЛЄНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА РІК 1923.

Калєндар У. Н. Союза, який розходиться у многих тисячах примірників, є найліпшим середником до оголошувань поміж американськими Українцями. Хто має який бизнес, а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людий, повинен дати своє оголошенне до калєндаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 20.000 примірників. Ціла сторона 34 кв. цалів, коштує $30.00; половина $15.00; чверть $10.00; осьма часть $5.00; перша і послідна сторона в части оголошень та середна на окладинці по $35.00; місце на послідній стороні окладинки $50. Хто хотівби в своїм оголошенню помістити також і фотоґрафію, чи то свою чи свого бизнесу, мусить прислати з неї готову до друку клішу; коли ні, то поносить кошт виготовлення такої кліші з фотоґрафії то значить, що його оголошенне буде о стільки дорозше коштувати, скільки виносить кошт виготовлення з фотоґрафії друкарської кліші.

Текст оголошень мусить находитися в редакції по день 15. серпня б. р. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безуслівно не будуть друкуватися.

Фотоґрафії братств і товариств. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі, театральні і т. п., котрі хотілиб аби їх фотоґрафії були поміщені в калєндари на 1923 рік, зволять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 15. серпня б. р. Рівночасно проситься прислати з фотоґрафією чек або моні-ордер виписаний на імя „Свободи", на суму $8.00. Сі гроші ужиється на покриттє коштів виготовлення з фотоґрафії друкарської кліші. Місце в калєндари безплатно.

Всі фотоґрафії мусять бути добре опаковані.

Всі письма належить адресувати:

"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПРОСЬБА О ЖЕРТВИ.

Дорогі Земляки!

Звертаємося до Вас з просьбою і повідомленнєм, що в Лучинцях відновлено Т-во Читальню „Просвіта", яке старається допомогти і двигнутися громадянам з темноти до просвіти і добробуту.

Відомо Вам, що воєнна заверуха припинила просвітно-культурний рух, що Галичина та часть України була 7 літ воєнним тереном, місцем боєвих змагань. Переходи ріжних військ та перехрестних гарматних куль і ножів довели наше гніздо до руїни. Кровопролитна війна лишила нам купу попелу, калік, вдів, сиріт, а на полях видніють могили і могили. Мечем і ножем хрестили нашу боголюбимую Україну, кровю упилися поля а нарід оживає поволи з воєнних пирів. Відбудовою землянки, засунув окопи і взявся до культурно-просвітної праці. Відновлено Т-во „Просвіта" і це Т-во прохає Вас Дорогі Земляки, щоб і Ви причинилися до піддержання Т-ва грошево лиептою. Дайте доказ, що Ви відчули нашу нужду і що Ви є щирими синами вільної самостійної України.

Лучинці, дня 18. квітня, 1922.

ЗА ВИДІЛ:

Никола Маслій, голова; **Михайло Маслій, заступник; Дмитро Ромах, Никола Новак, Дмитро Пилипів, Тимко Ромах, Андрух Мазур, Гриць Підхомний, Микола Пилипів, Федір Струк.**

УКРАЇНЦІ В АМЕРИЦІ!

Прочитайте статтю, яку під цим поміщуємо, слово за словом, аж до самого кінця. А відтак підіть від хати до хати і прочитайте її усім нашим емігрантам. Читайте її на всіх сходинах і зборах!

Нехай наші священики прочитають її по всіх церквах. Хай не буде ні одної української душі, що не знали, яке лихо твориться на Україні та що її грозить.

Читай і знай, ЩО ЦІЛУ УКРАЇНУ ЖДЕ СМЕРТЬ, яку готують для Неї вороги.

Напосілися вигубити голодом до нащадку усе українське плем'я!

Уже ми самі не поможемо, хотьби ціла еміграція віддала усьо, що має. Єсли не поратують Американці та Канадійці, Україну жде загибіль. Щоби заінтересувати наші правительства і суспільність, мусимо негайно скликати всенародний зїзд і подумати над способом, як представити цю страшну правду, що НА ОЧЕХ СВІТА КОНАЄ ВЕЛИКИЙ НАРОД.

А тимчасом збираймо що сили між нами і відсилаймо сейчас на поміч.

Еще ніколи наш народ не переживав такої грізної хвилі.

ЄСЛИ НЕ ЗУМІЄМО ВИПРОХАТИ ПОМОЧІ В АМЕРИКАНЦІВ, ЛАГОДЬМОСЯ ДО ПОХОРОНІВ ЦІЛОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ.

Европа Україні не дасть. Її байдуже. Хай вимре і увесь наш рід.

Мусимо заапелювати до добрих американських сердець. Вони вратували Вірменів, вони спомогли і спомагають міліони людий далеко не у такім горю.

Уся наша досішна робота це діточа забавка проти того, що мусимо учинити тепер.

Америка й Канада мусять почути стон умираючої України! Ми мусимо переконати усіх, що нема у світі цілім нигде такої немилої муки, як тепер переживає український народ.

Не спім, не ждім, поки не сконає наш народ! Кождий день неоправданої проволоки це злочин, це убійство тисячів власного роду.

Не даймо умерти Україні!

Редакційний Комітет.

КОНАННЯ ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ.

В літку минулого року посуха знищила урожай в південній половині України. Все побережє Чорного та Азовського морей від Дністра до Дону, від Дону до Кубані на 200—250 кільометрів в глибину Суходолу було навіщене страшним нещастем. Про розміри неврожаю д-р Холодний, генеральний делєгат Українського Червоного Хреста (радянського) дає такі відомости на підставі офіційних радянських звітів:

Губернії	Урожай в тонах 1916 р.	1921 р.	Манко
Катеринославська	1.335.716	263.900	80,2
Запоріжжя	1.219.016	298.233	75,5
Миколаївська та Одеська	2.694.216	810.133	70,0
Донецька	1.572.916	283.183	82,0
	6.821.864	1.655.449	

Не вважаючи на такий страшний неврожай совітська влада не схотіла рахуватися з неминучими наслідками неврожаю, не звільнила українське населення від продовольчого податку, як це вона зробила для Москалів на Волзі, але намагалася стягнути з неврожайних губерній України стільки хліба, скільки було зазначено Москвою ще весною 1921 р. Східна частина України а саме губернії Харківська та Кременчуцька мали теж кепський урожай і з них також було стягнено „по указу" хліб. Московський продовольчий програм був виконаний блискуче. **Все зерно від селян було відібране, відіслане до Москви та на Волгу.** Єще більше того зерна погнивало по так званих „ссипних пунктах", на вузлових стаціях зелізниць, де зерно лежало майже під голим небом. **Радянський уряд України відзначив нагородою—червоним прапором — Кременчуцьку губернію та поодинокі повіти Харківщини, напр. Валківський повіт за видертє українським селам послідного куска хліба!** Тимчасом селяне лишилися всяких засобів до істнування— почали вживати ріжні сурогати-макухи, курай, навіть кизяк. Почали селяне різати худобу. „Дбайливий" радянський уряд України відібрав від українських селян решту худоби, не давши замісць того нічого, крім обіцянки повернути назад відібране зерно, якого звичайно і не думав повернути. Вже в жовтні місяці, минулої осени, останні сурогати були знищені. — **Українське селянство почало вимирати, спочатку сотками, згодом — тисячами, тепер — десятками і сотками тисяч!**

А Раковський з своїм урядом нічого собі з того не робив. Москва кричала про голод на Поволжу, надсилала до Европи та Америки радіо, делєгації, благала, щоби допомогти вратувати Надволжа. На Поволжа йшов хліб з України На Поволжа виїхав Нансен, представникиАРА. Німецький Червоний Хрест вирядив туди цілу експедицію; чеські легіонери дуже швидко організували свою акцію — також на Поволжу і для Поволжа.

Слідом за Москвою і Харків дбав за Поволжа. По цілій Україні, що сама вже терпіла поледкуи не менш ніж Надволжа, улаштовувалися мітінги, концерти, вистави — все для голодуючих на Надволжу.

Про голод на Україні — ані слова, ніби на Україні його й не було.

Миколаївський „опродкомгуб"—губернський продовольчий комітет — установа, що дбає про реквізицію хліба у селян, 20. грудня 1921 року надіслала до Харкова таке бадьоре повідомлення:

„Від початку кампанії в миколаївській губернії зібрано 1,400,000 пудів прод-податку. Зібрати належить ще 5.100.000 пудів. Опродкомгуб від методів переконання перейшов до рішучих заходів" (Харк. „Коммунист" 23. X. 21).

З Надволжа безупинно надходили сотки тисяч Москалів, большевики їх розміщали при допомозі збройної сили та гармат по українських селах.

Лише аж в середині грудня, на II. всеукраїнському зїзді рад большевики признали, що на Україні — голод. Мануїльський коротко заявив що **пять українських губерній уражені на смерть,** а Раковський дуже чемно додав: **„Тепер ми повинні схилити голови перед непереможною дійсністю — визнати факт голоду на Україні".**

Але великого значіння це визнання не мало, бо, по перше, це визнання сталося занадто пізно, а по друге, Харків міг визнавати або не визнати голод, але Москві це було байдуже. З огляду на те, що Москва монополізувала всю американську допомогу виключно для себе, з огляду на те, що метрополія — Москва — має золотий фонд, а колонія — **Україна — одержує з Москви лише паперові гроші,** та й то не дуже багато. Харків все одно не міг би, навіть, коли-б і хотів, допомогти чимось **голодній з його вини** Україні. Лише в січні місяці представники радянського уряду України підписали умову з представниками АРА (Москва зробила це для себе ще в минулому серпні). Приїхав спочатку проф. Гаткінсон — **привіз до Одеси дарунки для жидівського населення від американських Жидів.** До Катеринославу він довго тоді, коли сама большевики вже писали („Правда", 1922 ч. 8): „Все Запоріжжя корчиться в голодних конвульсіях. **Страхіття голоду на Запоріжжю значно перевищують все те, що ділося на Волзі".** З Катеринославу Гаткінсон поїхав до Єлисаветграду — і там, як сповіщало Роста в радіо з дня 7. лютого хапався за голову в розпучі від того, що він бачив навколо себе — поголовне вимирання дітей та дорослих. Самогубства з голоду, людоїдство.

А це 19. грудня те саме Роста з того-ж Єлисаветграду сповіщало: „для натиску на населення, що ухиляється від внесення продподатку в повіті організовано дві додаткові сесії продревтрибуналу. В повіті буде працювати 4 сесії продревтрибуналу, розбиті на 12 груп".

Як працюють продревтрибунали — большевики на жаль не подають близчих відомостий. Знаємо, що наслідком їх праці є голод, але пішач самої праці тепер дуже багато українського населення. **В одному з придністрянських повітів, на початку біжучого року, було розстріляно 6000 чоловік** — все чоловіча молодь від 15 до 30—35 років. У Кобеляцькому повіті, що по образунку самих большевицьких часописів потребував негайно для віджевлення свого населення — 400.000 пудів хліба, на початку лютого населення з розпуки улаштувало голодний бунт — і спробувало розбити ссипний пункт. **Надійшла червена кінно та — розстріляла в самих Кобеляках 250 чоловік.** В Кшиенській волости, що лічить всього 16 тисяч душ населення — **розстріляла 4 тисячі.**

Звичайно **всі ці люде, яких розстріляно та розстрілюють тисячами тепер на Україні все одно через місяць — другий,** погинулиб з голоду, але все-ж нам слід би було знати, що **Україна замісць допомоги, замісць хліба, дістає лише карні експедиції, розстріли, знущання червоноармейців над жінками та сестрами розстріляних.**

Справа йде тепер не більш не менш як про остаточне винищення українського народу. **На Україні всі розуміють, що Україна вимирає не від посухи, а від большевицької політики, що засуджує Українців на голодну смерть.** Від Росіян, що залишили Україну на протязі останніх місяців доводилося не раз чути вислови:

„Україна — країна поголовного винищення української нації".

Адже-ж чому в липні минулого року патріярх Тихон, нарком Ленін, письменник Максим Горкій подбали про Москвину, а про Україну ніхто не подбав? Бо радянська влада, що панує тепер на Україні є влада окупаційна, бо вона **складається з людей остільки ворожих Україні, що вони з легкою душею винищать українську націю.** І безперечно виконають своє завдання, бо Україна остільки зруйнована, нарад так виснажений, а чуже ярмо таке міцне, таке тривке, таке жорстоке, що порятунку для українського народу вже немає.

В цьому році, як що ми припустимо, що на півночі України буде урожай і що з цього урожаю большевики залишать щось для українського населення, вимре остаточно українське населення південної і почасти Східньої України. **Англійці, що були на Україні гадають, що від самого голоду повинно вимерти 7 міліонів,** але, наючи, що Англійці завжди і всюди були оптимістами, **можна побоюватися, що вимре 14 міліонів.**

Український Червоний Хрест зазначає, що в пяти найбільш зачеплених голодом губерніях населення є 9.633.400 душ, **між ними 7.392.000 селян. На останню цифру треба звернути увагу, бо це є цифра людей, які неминуче загинуть з голоду,** бо совітська влада українському селянинови ніколи нічим не допомагала, бо вона його свідомо кинула в обійми голодної смерти — і не вона буде видирати його з обіймів смерти, а європейські та американські філянтропічні організації. Перш за все АРА **допомагають міському населенню, найбільше Жидам,** значно менше Росіянам.

Останній засів, осінній засів 1921 року, знову таки загинув цієї зими від морозу, бо снігу не було аж до початку січня. Худоба вивезена до Московщини. Допомоги ніхто не дасть, як не дав її досі. В таких умовах **залишається один лише вихід — смерть.**

Половину українського населення У. С. Р. Р. можна викреслити з писку живих! Широкі простори південної Вороніжчини та Кубань, що хоч і не зараховані до У. С. Р. Р. але населені також Українцями, охоплені таким же жахливим голодом, як і українські степи. Північна Україна в цьому році вже видно також почне голодати. Цієї осени розпочнеться вимирання і там.

Що це може обходити III-ій Інтернаціонал, Москву, Харків Р. С. Ф. С. Р., У. С. Р. Р.? „Нехай собі хахли дохнуть" — нам буде більше місця" — таку відповідь дадуть вони вам хором.

Щоби вратувати хоч рештки української нації ще можна зробити декілька заходів, але їх треба доконче зробити.

Українська еміграція в Европі — безсила. **Сама радянська Україна хоче щоб український нарід загинув, радянська Московщина теж хоче цього, Польща й Румунія — теж радітимуть, коли це станеться.** Половина Европи — Англія та Італія підпирають большевиків, Франція підпирає Польщу та Румунію. **В Европі нема нікого, хто не те щоб захотів допомогти українському народові,** нема навіть нікого, щоби прислухався до його предсмертного стогону.

Єдина можливість — зворушити Америку. Українці в Злучених Державах та Канаді, повинні добитися того, щоби це сталося.

Як Американці або Канадійці вони можуть, як Українці вони повинні брати чинну участь у тій допомоговій акції, що поволі розвивається на Україні через Нансена та АРА.

Українські комуністи в Злуч. Державах та Канаді добре-б зробили, коли-б проявили менше епічного спокою при агонії українського народу, а принаймні підійшли близче до У. С. Р. Р., де так швидко вимирає український нарід, і де вони, як комуністи, повинні були-б мати необмежений доступ і хоч деякі права.

Через безпосередню участь в допомоговій акції на Україні американські Українці могли-б зробити дещо для вратовання тих недобитків що ще лишилися від українського народу. Поділля, Волинь, Київщина, Чернігівщина, Західня Полтавщина — от той острів, що лишився від українського моря. Але і цей острів теж на черзі, його теж загрожують заляти голодні хвилі.

Ще є час подумати про те, щоби вратувати хоч цей невеличкий острів.

Остап Терлецький.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ДОПИСІ

ФІЛЯДЕЛФІЯ, ПА.

Большевицька безличність.

Кождий свідомий Українець знає вже нині, через кого вимирає наш нарід страшною, голодовою смертию на Вел. Україні. Це російські большевики забрали нашим селянам усьо, щоби завдати смерть українському народові.

Так званий „уряд радянської України" це нічого иншого, а кати нашого робучого люду. Бо ніхто, а вони дали дозвіл і післали червону армію видерти послідний кусник хліба від уст Українців. За виголодженнє України вони порозадавали відзнаки і нагороди тим звірюкам, що показали себе найбільше жорстокими. Трупи померших з голоду і пролита кров тисячів порозстрілюваних кличе до нас о пімсту. Кари і мести на Раковського і його собак! Кари і мести на наших зрадників, що вертяться по Америці і хвалять катів України!

Оттакі ренегати пробували „щастя" і у нас, в Філядельфії. Пробували зайти на мітинги відділів У. Н. Союза і збирати складки на „радянську Україну".

Ми прогнали їх від себе, бо знаємо добре, де опинилиби наші гроші, як би їм дали до рук! — Хто повірить катам та їх опричникам, той хиба чоловік без ніякого розуму. Не поратують України ті, що наважилися вигубити її до нащадку. — Женім від себе проч тих безсовісних запроданців!

Максим Ш. член У. Н. С.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Осторога.

По нюйорській околиці крутиться тепер група людий, яка старається продавати якісь шерп поміж Українців. Ляшки і недоляшки подали собі руку, щоби обдурити легковірних. Зачуваємо, що ця „компанія" дає 35% агентам від спроданих шерів. Вже ця висота винагороди спродавцям вказує, що цілий „бизнес" не має здорових основ. Проте перестерігаємо наших читачів, щоби не далися заманити великим обіцянками. Обіцянка не коштує нічого — хиба того, хто у ню повірить і дасть свої добрі гроші за безвартісний папір.

Будьте дуже осторожні і памятайте, що добра річ сама себе хвалить. Тільки тандиту прихвалюють через міру. Затямте собі це, що тільки дуже малий процент добрих шерів — „педлюеся" від хати до хати. Не купуйте „маєтків" на місяци...

Нюйорчанин.

В ДОЛАХ.

Стоїть ліс. З дерев: берези, трепети, черемхи, дубина і т. і.

В осени опадає листя, жовкне й шелестить. Грає в світлі ріжними барвами; іноді місцями жаріє проти сонця, мов само полумя.

Між ними одна сосна. Все зелене.

— Чого зеленієш? — накинулися дерева одного разу на неї. — Ми всі осенню жовкнем і скидаємо листя, а ти одна хочеш відзначатись в лісі?

— Я сосна, відповіла вона поважно.

— Що се сосна? Абож ти не деревина як ми? Не ростеш у землі? Коріння твоє деінде як у землі? Як се!

— Я сосна, відповіла вона поважно.

— Відколи живем, складаємо рік річне листя, не зміняємо свого звичаю, а ти одна бавишся зеленю. Сміх і наруга!

Пішов лісом сміх.

Коли пізною осенню почали сніжини літати й на гиллю дерев білим пушком укладатися, а сосна все задержала свою одіж, піднявся гвалт.

— Ще не скинеш твої голки? Вже час би! Ми вже давно про свою зелень забули...

— Я сосна, — знов відповіла деревина.

Тоді вони загуділи. — Проч з тобою! ти не деревина, ти зайда. Твоє право не природне, неслушне, щоб о тій порі справедлива деревина ще зеленіла!

Сосна схилила поважно свої віти до землі. Росла тут давно, та зелень усе задержувала. Голочки її стали острі й неприязні проти дотиків, я вершечок здіймалася до небес. Самітною почувала себе в лісі. А що була ростом найвисша, орел спинявся на її вершині, прилітав і відлітав. І добре було йому в її густій зелені. З її корони глядів на цілий ліс.

Гордий і різкий птах був, що низин не любив, а відносин з пташнею, що цвірінькала по дубинах і трепетах, уникав. Сказано — цар птахів.

Добачила його стара черемха на вершині.

— А вон на вершині зайди загніздився орел! — закричала. — Чи не сором се для нас, не зневага? Схаменіться! А вон скілько прекрасних молодих дерев у лісі, берези, трепети, черемхи, бучина, вільшина. Ні, він на зайді загніздився! Чи чули? Яка там з неї деревина? Давай зігнати з неї орла. Цара-птаха украла нам!

— Украла, украла! — понеслося лісом.

— Я сосна, — обізвалася деревина.

— Що сосна? — І що з того? Які в тебе заслуги? Який з тебе на будівлю матеріял? Від сегодня до завтра. Ціла твоя засдуга, що в гору пнешся. Гей, товариство, сраменіться, вона орла нам украла!

— Украла, украла!

— Я власне для орлів, — сказала сосна.

Новий гвалт.

— Для орлів? А то що? В нас нема вже на чім загніздитись? В нас нема трепет? В нас нема грабин? Нема бучин?

— Ще раз пояснила деревина, що вона сосна.

Стрілець ішов лісом. До нього звернулися зі скаргою.

— Орла украла?

— Украла, украла!

— Де він?

— А вон. На вершині зайди.

В стрільця зброя. Він пан і над царем-орлом.

— Вбити?

— Ні, шкода. Може дасться освоїти.

— Добре. Треба зігнати орла з вершини.

Гукнув вистріл лісом. Задрожала корона деревини. Орел ні крилом не кивнув.

Розлютився стрілець. Давай підпалити сосну щоб не вертав до неї більше.

Підпалити деревину...

Гей, який огонь спалахнув із неї! Як загорілася сосна! Мов у мученицю перекинулася за короткий час. Полумя колихалося хоругвами між її широкими вітями, а золоті іскри розприскувались луком над цілою верхіною. Дим садив розпучливим розгоном під небеса, та ратунок ні звідки не наспівав. Кипуча живиця спливала як сльози в долину й горіла сосна мов пречиста жертва. Згоріла аж до пня.

Спокійно стало в лісі. Спокійно й буденно. Не чути широкого шуму сосни.

Вже не буде більше зимою зеленіти, не буде вже більше й орлів голубити.

А орел, цар птахів?

Відлетів збивши люто крилми, не повертає більше. Загніздився на високій скелі не сила освоїти його.

Гордий і неприступний, не зміняється він ніколи. Все проче забув: трепети, черемхи, бучину й дубину. Лиш одно не вгасає в його вірній душі: це образ пишної жертви, що в долах упала, й погорда до низин.

Ольга Кобилянська.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

МОНЕСЕН, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 338 повідомляє, що піврічний мітинґ відбудеться в неділю, 9. липня, зараз по Службі Божій, в новій церкві. На порядку нарад піврічне справозданне і инші важні справи. Члени з плейзів щоб прислали свої вкладки на час. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — І. Ядчишин, предс.; Ф. Янковський, секр.

ВІЛІНҐ, В. ВА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 56 повідомляє, що піврічний мітинґ відбудеться о 2. годині пополудни в неділю, 9. липня, в гали церковній під ч. 42 Джекоб ул. На порядку нарад буде справозданне контрольної комісії і є богато інших справ до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — П. Вітенко, предс.; О. Куляга, секр.

ВЕСТ ЕНД, ПА. Бр. Пр. Богородиці, від. 258 повідомляє, що мітинґ відбудеться о 2. годині пополудни в неділю, 9. липня с. р. в гали Н. Афтанаса при Вест Карсон ул. На порядку нарад буде важна справа до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — П. Кріса, пр.; А. Диркач, секр.

ВУДҐЕЙВЕН, Н. Й. Тов. Вільна Україна, від. 200 У. Н. Союза повідомляє, що піврічний мітинґ відбудеться о 3. годині попол. в неділю, 9. липня, в гали де звичайно, під ч. 261 Бюпорт евеню. На порядку нарад рахунок піврічного справоздання. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — М. Ворона, предс.; Й. Паращук, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Тов. Запор. Січ, від. 155 У. Н. Союза повідомляє, що піврічний мітинґ відбудеться о 3. годині попол. в неділю, 9. липня с. р. в гали Івана Ваверчака під ч. 782 Стейт ул. На порядку нарад справозданне контрольної комісії і прочих урядників з піврічного діловодства. Рівнож будеться принимати нових членів до товариства без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. Також пригадується довгуючих членів, щоб вирівнали свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані з товариства і У. Н. С. — П. Щуцький, предс.; М. Чумер, секр.

САВТ ДІРФІЛД, МЕСС. Товариство Галицька Січ, від. 207 У. Н. Союза повідомляє, що надзвичайний мітинґ відбудеться о 2. годині попол. в неділю, 9. липня, в гали церковній при Шуберлов ул. На порядку нарад справа товариська, яка вимагає аби кождий член явився. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — М. Лобас, предс.; Н. Костюк, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Товариство ім. Т. Шевченка, від. 156 У. Н. Союза повідомляє, що мітинґ відбудеться о 3. годині попол. в неділю, 9. липня с. м. в домі І. Гарасіка під ч. 618 Мекалвен уллиця. Проситься всіх членів аби явились на той мітинґ, бо маємо важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — Я. Ташик, предс.; І. Чопик, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 117 У. Н. Союза повідомляє, що піврічний мітинґ відбудеться о 8. годині вечером в суботу, 8. липня, в гали Укр. Нар. Дому під ч. 217-10 Іст 6-та ул. На порядку нарад звіт контролі і инші важні справи. Щоби приєднати членів до товариства і У. Н. Союза, будеться приймати нових членів через 3 місяці до товариства без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. — І. Ганачівський, предс.; П. Перей, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 209 У. Н. Союза повідомляє, що піврічний мітинґ відбудеться о 1. год. попол. в неділю, 9. липня в гали церковній при Розевелт евеню. На порядку нарад справозданне приходів і розходів за 6 місяців. Неявившийся член заплатить 50 цнт. кари., а урядник 1 дол. — Т. Скрипочка, предс.; М. Дмитрів, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Товариство Любов, від. 45 У. Н. Союза повідомляє, що надзвичайний мітинґ відбудеться о 1. годині попол. в неділю, 9. липня в гали Укр. Ам. Горожан під ч. 822 Френклин стр. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Т. Малик, предс.; Е. Кісь, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 292 У. Н. Союза, повідомляє, що піврічний мітинґ відбудеться о 12.30 годині пополудни дня 9. липня, в неділю, в парохіяльній галі при Кліперт. Контрольна комісія здасть піврічний звіт. Кождий член має явитися під карою 50 цнт., а урядник 1 дол. Пригадується рівнож, що будеться приймати нових членів до братства без вступу, а до У. Н. Союза лише за половину вступного. Тому користайте з нагоди, бо такої нагоди так скоро не буде. Най кождий член припровадить хоть одного нового члена та дістане нагороду від У. Н. Союза. Впишуйте свої діти до У. М. Союза. Пощо маєте за свої діти платити до чужих сосайдів по 10—20 центів тижнево, як в Союзі коштує Вас тільки 25 цнт. на місяць, а певнійше забезпечення. Зробіть то сейчас, бо завтра може бути вже запізно. Хто не хоче потрудитись, нехай напише посткартку до секретаря, що хоче вступити до Союза і подасть свою адресу а секретар прийде до його хати, без ріжниці чи то мущина чи женщина, чи дитина. Усіх приймається під батьківську опіку. Усякі інформації дасться Вам у Вашій хаті. Голоситься ще нині до секретаря: Peter Kizel, 5151—32nd, Detroit, Mich. — Д. Запотічний, предс.; І. Андрусевич, кас.; П. Кізел, секр.

ТЕЙЛОР, ПА. Бр. св. о. Николая, від. 193 У. Н. Союза повідомляє своїх членів, що піврічний мітинґ відбудеться дня 9. липня, в гали Укр. Н. Дому під числом 617 Union St. Проситься всіх членів явитись, бо будемо мати важні справи до полагодження. Секретар здасть піврічне справозданне доходів і розходів. Відтак приступимо до вибору урядників, як буде потреба. — М. Малишевський, писар; П. Молодечий, предс.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336 У. Н. Союза повідомляє всіх своїх членів, що піврічні і місячні збори відбудуться в неділю, дня 9. липня с. р. в Укр. Нар. Домі при Вест 14-ій ул. Проситься прийти на сі збори, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 1.50 дол. — Уряд тов. Сокіл.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182 У. Н. Союза повідомляє своїх членів, що мітинґ звичайний відбудеться в неділю, дня 9. липня в гали церковній під ч. 42 Вен Бюрен стр., Пасейк, Н. Дж. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Будеться приймати нових членів до Січи і до У. Н. Союза за половину вступного, тож є добра нагода кождому стати членом Січи чи членом У. Н. Союза. Таксамо напоминається товаришів, щоби кождий вирівнав свої місячні вкладки, бо інакше втратять право до охрої запомоги. Неявившийся член на мітинґу заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — М. Пипюк, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сошествія св. Духа, від. 237 У. Н. Союза повідомляє, що піврічний мітинґ відбудеться о 2. годині пополудни в неділю, дня 9-го липня в гали церковній при 3-ій ул. На порядку нарад буде справозданне урядників за пів року. Проситься всіх членів явитись на той мітинґ. Рівночасно пригадується довгуючим членам виповнити свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Також на мітинґу будеться приймати нових членів як до старшого відділу так і до діточого. Користайте з нагоди, бо якраз тепер єсть за половину вступного до У. Н. Союза, а до братства після ухвали. Кождий член має явитись на той мітинґ. Котрий член не прибуде на мітинґ, підпадає під кару 50 цнт., а урядник 1 доляра. — Н. Броницький, предс.; С. Верещак, секр.

Н. С. ПИТСБУРҐ, ПА. Тов. Богдана Хмельницького, від. 118 У. Н. Союза повідомляє своїх членів, що піврічний мітинґ відбудеться 9. липня о години 4. пополудні в галі церковній. Проситься членів явитись на сей мітинґ, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член на сей мітинґ заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — В. Станко, предс.; Г. иХтра, кас.; М. Сарахман, секр.

З ГУЦУЛЬЩИНИ.

Дещо з Косівщини.

Життя Гуцульської людности в Косівщині не дуже відрадне. Читальні „Просвіти" не всі отворені з браку людий до їх ведення і сильної „опіки" з гори. Нуждою людности повітові власти не журяться, епідемічні недуги тифу і віспи десяткують людий, та заради проти сього не видати ніякої. Наставлені війти і комісарі в переважній части вороги народа, стягають немилосерно данину, а за нанесені шкоди повіню і кльоцами з причини дикої сплавачки дерева, яке іде Черемошом за границю з рабункової лісової господарки, нема кому упімнутися. Всеж таки народнє життя не завмирає, національна свідомість зростає і культурна праця поступає наперед. Основання кооперативи в Кутах розбилося, вправді не так зі злої волі і браку гроша, як більше тому, що наші люде ведуть обмінну товарову торговлю. Кождий на свою руку тягнеть з того великі зиски; розвозять свою „морфу" по цілій Галичині та привозять хліб з долів. Бракує нам склепів з зелізом і насіннєм і люде при змінним стані вартости гроша бояться в купецьке підприємство вкладати свої гроші.

Кути і Косів а властиво теперішні потентати в сих містах ривалізують межи собою о перенесення старостава з Косова до Кут. Кажуть загально, що й гроші в тій справі відграють важну ролю і вони мабуть будуть рішати. Та чи не ліпше було би ужити сих грошей на направу доріг, котрі в такому стані, що годі зі села д осела дістатися.

Дня 25. мая відбулося в Кутах свято Т. Шевченка, уладжене місцевими українськими товариствами. Молодь міщанська і інтеліґенція спільними силами приладили сцену. Вступне слово виголосив о. сов. В. Стефанович, хори під проводом п. Цалинюка випали знаменито, так само дві деклямації. Сценічний образ, виведений шкільними дітьми і дует двох малих школяриків зі Старих Кут в супроводі скрипок витала публика бурею оплесків. Вечером театральна дружина відограла при повній салі „Невольника". Концерт і свято Тарасове лишили по собі дуже миле враження завдяки тому, що до народної праці станули всі верстви нашої суспільности в повній гармонії. Чистого доходу на добродійні народні цілі прибуло з концерту 52 тисяч мп.

Н.

НОВА УКРАЇНСЬКА ПРАВОПИСЬ.

Нову правопись, дуже зближену до ухваленої київською Академією наук, вирішила вчера, дня 11. н. ст. червня фільольоґічна секція Наукового Товариства ім. Шевченка. Вирішення попередила майже трилітня праця язикової комісії, кодрої референтами були зразу д-р Остап Макарушка, д-р Ярослав Гординський і д-р Іван Брик, а опісля д-р Іван Зілинський, знаменитий дослідник фонольоґії української мови. Завдяки енерґії останнього ученого та поміченням д-ра Івана Копача вистилізувано остаточно правописні правила, котрі небавом являється в печати. Є певність, що та сама правопись буде введена з новим шкільним роком до українських шкіл і підручників, та що вона не дасть приводу до ніяких спорів в кругах учених. Нова правопись є одним кроком наперед у єднанню українських земель та у стремлінню до утворення одноцільної летературної мови і за се належиться щира подяка референдам, а спеціяльно д-ру Іванови Зілинському за капітальне уарґументовання правописних правил.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".